

Foto: Ingrid Bergman

Bulletinen

Våren 2023

Senioruniversitetet
Sundsvall

i samverkan med

Folkuniversitetet

Senioruniversitetet Sundsvall
Thulegatan 24
852 36 Sundsvall

Nr 24 - januari 2023

www.sus.org.se

E-postadress till
medlemsansvariga
info@sus.org.se

Några ord från vår ordförande

En grå novemberdag skriver jag det här. Regnigt, småkyligt, grått, i det stora en på många sätt dyster värld. Ofred i Europa, politiker i olika länder ifrågasätter valresultat och därmed demokratin och ett samtalsklimat som förskräcker. Dysterlistan kan göras lång, men jag värjer mig.

Ser i stället fram emot att ljuset snart är tillbaka. Ett nytt år, ett år som för min del innehåller en ljuspunkt, en motvikt till mycket som oroar. Bulletinen innehåller som vanligt ett välfyllt program, som jag hoppas kommer att locka många. Ett program där man för en stund får nya intryck av flera intressanta ämnen.

Jag välkomnar alla medlemmar, gamla som nya, till ännu en termin. Saknar du något ämne, eller vill du själv delta i arbetet med Bulletinen, är du välkommen att höra av dig till någon av oss i styrelsen.

Varmt välkomna till vårens program!

Paul Alsén
Ordförande

Om Senioruniversitetet

Senioruniversitetet SUS är en partipolitiskt, religiöst och fackligt obunden ideell förening som erbjuder sina medlemmar föreläsningar, temadagar, kurser, studiecirkelklar, vandringar, kortare resor, biofilmer samt musikunderhållning mm.

Alla aktiviteter äger i huvudsak rum på dagtid.

Vi erbjuder ca 50 aktiviteter per år och år 2019 uppgick totala antalet deltagare till drygt 5000.

För närvarande har vi över 1000 medlemmar.

Verksamheten presenteras i detalj i vår programtidning "Bulletinen" som utkommer två gånger per år, vår och höst. Samma information finns också på hemsidan.

Verksamheten leds av en styrelse på ca 15 personer, varav 10 personer utgör vår programgrupp som an-

svarar för alla evenemang. Vi är just nu 14 personer, varav 10 st i programgruppen.

Kontaktuppgifter till styrelsen hittar ni på sista sidan i Bulletinen.

För administrationen av vårt medlemsregister och bokningssystem använder vi oss av ett modernt system som hanterar medlemsregistrering, bokning av evenemang samt fakturering och betalning.

Vi erbjuder elektronisk betalning via e-postfaktura, kortbetalning eller Swish. Vi har frångått all kontant-hantering.

Bokning av evenemang i vårt bokningssystem är obligatorisk och sker på **Min Sida** via vår hemsida www.sus.org.se.

Här följer en sammanställning över de aktiviteter som planeras under våren 2023.
Fullständig information finns under respektive sidhänvisning och på vår hemsida: www.sus.org.se

JANUARI

Sidan

31 Tisdag **Föreläsning – Mikael Artzing** 5
Att undvika att bli lurad på internet och i mobilen

FEBRUARI

1 Onsdag **Litteraturseminarium 1** 6
Eva Nordlinder, Selma Lagerlöfs Gösta Berlings saga

7 Tisdag **Föreläsning – Peter Bryngelsson** 6
Musik och tystnad

9 Torsdag **Film och regissörsbesök – Andreas Öhman** 7
En dag kommer allt det här bli ditt

16 Torsdag **Föreläsning – Matthias Brian** 7
Palliativ vård – om livets och dödens etik och mening

21 Tisdag **Musikquiz – Håkki Eriksson** 8
En hängiven glesbygdsentreprenör

22 Onsdag **Litteraturseminarium 2** 8
Sven Anders Johansson, Fjodor Dostojevskijs Anteckningar från ett källarhål

23 Torsdag **Företagspresentation** 9
Renewcell – Vi gör modeindustrin cirkulär

28 Tisdag **Föreläsning – Hana Al-Khamri berättar om sin bok** 10
Väluppfostade kvinnor skriver sällan historia

MARS

1 Onsdag **Festkväll med Jacke, Klas och Per-Åke** 11
Mat och underhållning i Stadshuset, Spegelsalen

7 Tisdag **Föreläsning – Gunnela Björk** 12
Vad gjorde kvinnorna när männen skrev historia

15 Onsdag **Litteraturseminarium 3** 12
Anna-Karin Jonasson, Mary Shelleys Frankenstein eller den moderne Prometeus

16 Torsdag **Föreläsning – Sven Olofsson** 13
Sockenlappssystemet

23 Torsdag **Föreläsning – Malcolm Dixelius** 14
Rysslands överfall mot Ukraina – Sorgen över ett omöjligt krig

28 Torsdag **Föreläsning – Tore Olsson** 14
Sjöfartsstaden Sundsvall

APRIL

13 Torsdag **Föreläsning – Bent Fridholm** 15
Sundsvalls tillblivelse

20 Tisdag **Föreläsning – Jan Hedberg** 15
Zooma ut – skogar och skogsbruk, liv på jorden "glokalt"

25 Onsdag **Föreläsning – Ulrika Stenbäck** 16
En mazarin och en Champis med 2 sugrör tack!

MAJ

4 Torsdag **Föreläsning – Annika Östman** 16
Edith Piaf i ord och ton

9 Tisdag **Föreläsning – Ann Karin Svanberg** 17
Har vi något gemensamt med greve Dracula?

16 Tisdag **Föreläsning – Åke Sellström** 17
FN:s vapeninspektör i Saddams Irak och Assads Syrien

24 Onsdag **Guidad vandring – Kenneth Ruda** 18
Blomstervandring på Mjösunds kyrkogårdsträdgård

Exempel på populära evenemang under hösten 2022

”En korvresa i demokratis tjänst”

Den 15 sept lyssnade vi till Jan Scherman, TV4:s förre vd, som tog med oss på en resa från Kiruna i norr till Löderup i Skåne.

”Den besvärliga Elin Wägner”

Resväskan är helt tom trots att hon, Ulrika Knutsson kommit med den bågande fylld med sin bok om Elin Wägner. Det var ju om just Elin hon hade föreläst.

31 januari (tisdag) Föreläsning

Att undvika att bli lurad på internet och i mobilen

Polisinspektör **Mikael Ahrtzing** från bedrägeriroteln

Föreläsningen kommer att handla om bedrägerier, internet-brottslighet och bluffmail, sms-bedragare och mycket annat, samt hur vi alla kan skydda oss.

Det finns personer som vill lura och bedra dig genom att erbjuda "gratis paket", "gratis erbjudanden", "du har vunnit 5.000 kr i varucheckar", "investera nu och dubbla vinsten på tre månader", "du har ett paket som väntar, bekräfta din adress", "du är min moster och jag måste få låna 15.000 kronor av dig för att lösa en akut skuld". Ofta vill bedragarna att du avslöjar koden på din bankdosa, eller att du ska logga in via ditt Bank-ID - vilka risker finns med detta?

Bedragarna "utvecklar" också ständigt sina knep, t. o. m. på senare tid att man ringer på dörren och är utklädd till polis.

Tid och plats:	Tisdag 31 januari kl. 14.00 - 15.30 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Polisinspektör Mikael Ahrtzing från bedrägeriroteln
Ansvarig hos SUS:	Per Dahlqvist, 070-585 39 29
Avgift:	110 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 30 januari

Senioruniversitetets Litteraturseminarier våren 2023

Onsdag 1 februari	Eva Nordlinder, Gösta Berlings saga av Selma Lagerlöf
Onsdag 22 februari	Sven Anders Johansson, Fjodor Dostojevskijs Anteckningar från ett källarhål
Onsdag 15 mars	Anna-Karin Jonasson, Mary Shelleys Frankenstein eller den moderne Prometheus
Tid och plats kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus	

Serien ges i samarbete med Mittuniversitetets avdelning för litteraturvetenskap.

1 februari (onsdag) Litteraturseminarium 1

Gösta Berlings saga av Selma Lagerlöf (Eva Nordlinder)

Selma Lagerlöfs debutroman Gösta Berlings saga väckte stort uppseende – positivt och negativt – när den utkom 1891. Borta var 80-talets förnuft och realism, istället fick publiken sig till livs skrönor, kärlekshistorier och storslagna äventyr, vilka pekade framåt mot sekelskiftets sagovåg och så småningom grundandet av Skansen.

Eva Nordlinder är lektor i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet. Hennes forskning behandlar huvudsakligen barn- och ungdomslitteratur som konstssagor, flickböcker och bilderböcker.

Tid och plats:	Onsdag 1 februari kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Eva Nordlinder
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40, Britt-Marie Beijron, 070-661 16 56
Avgift:	120 kronor inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 31 januari

7 februari (tisdag) Föreläsning

Musik och tystnad

Peter Bryngelsson är musiker, sångare, författare, regissör och grundare av band som Ragnarök, Kung Tung och Urban Turban.

Peter har bl a skrivit en bok om filmmusik, "Det komponerade miraklet", en bok om tystnad och ljud, "Tystnader", en bok om musik och krig, "Musik på blodigt allvar – en studie av musikens roll i krig och konflikter", boken "De omusikaliska" och nu senast boken "Handbok för de opraktiska."

Peter är lärare i filmmusikkomposition på Musikhögskolan i Malmö.

Peter Bryngelsson kommer att föreläsa i ord och ton kring "Musik och tystnad". Paradoxalt nog synes vårt behov av tystnad öka ju mer det tillfredsställs.

När tågvarnarna inte längre dunkar fram på syllarna kräver vi vagnar fria från mobiltelefoner. När trångboddheten minskar och lägenheterna blir alltmer avskärmade från omgivningens ljud så ökar klagomålen över att våra medmänniskor låter.

Att allting blivit mer högljutt med åren är en vanlig föreställning.

Har vi idag svårt att uppleva tystnaden i tex syrenbersån eller det rogivande i vattnets kluckande mot stranden? Vila och tystnad behöver vi antagligen lika mycket nu idag som förr.

Tid och plats:	Tisdag 7 februari kl.14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Peter Bryngelsson
Ansvarig hos SUS:	Ingrid Wallin, 070-306 16 11
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 6 februari

Medlemskap

Alla pensionärer över 55 år är välkomna att bli medlemmar i Senioruniversitetet.

Även du som är gift eller sambo med en pensionär får bli medlem.

Medlemskap är en förutsättning för att delta i föreläsningar och alla andra arrangemang.

Medlemsavgiften är f.n. 185 kronor per kalenderår. Vill du bli medlem i Senioruniversitetet så anmäler du detta på vår hemsida under fliken Bli Medlem. Blir du medlem efter den 1 november så gäller betalningen även för nästkommande kalenderår.

9 februari (torsdag) Film och regissörsbesök

En dag kommer allt det här bli ditt

En personlig berättelse om att komma hem, våga möta det förflutna och att växa upp. Den framgångsrika serietecknaren Lisa och hennes syskon samlas på föräldrarnas gård för första gången på över tio år. Föräldrarna vill att endast en av dem ska ärva skogen, som varit familjens i generationer. Men är någon av dem villig att flytta hem?

I huvudroller ser vi bl a **Karin Franz Körlof**, **Peter Haber** och **Suzanne Reuter**. I andra ledande roller ser vi bl a skådespelarna Liv Mjönes och Filip Berg.

Andreas Öhman har regisserat filmen och även skrivit manus till den. Han är född i den lilla byn Djuped mellan Kramfors och Sollefteå.

Sedan tonåren har han skrivit, regisserat och producerat ett antal kortfilmer, musikvideos, animationer och reklamfilmer och har idag ett produktionsbolag i Stockholm; Naive.

2010 långfilmsdebuterade Andreas med den uppmärksammade *I rymden finns inga känslor*. Därefter har han gjort långfilmerna *Bitchkram*, *Remake* och *Odödliga*. Samtliga utifrån egna manus och inspelade i huvudsak i Västernorrland. Film Västernorrland har varit samproducent och gett stöd till hans långfilmer och hans kortfilmer, filmer som fått uppmärksamhet i TV och på många filmfestivaler.

Tid och plats:	Prel. torsdag 9 februari kl. 14.00-16.30 på Bio Drakstaden, sal 5
Presentatörer:	Andreas Öhman
Ansvarig hos SUS:	Ingrid Bergman, 072-734 44 63
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 8 februari

Foto: Art Willey

16 februari (torsdag) Föreläsning

Palliativ vård – om livets och dödens etik och mening

Under föreläsningen kommer **Matthias Brian** att berätta om vad palliativ vård är, dess historik och nuvarande plats inom hälso- och sjukvården, men också att belysa mycket om betydelsen av det palliativa förhållningssättet samt om livets och dödens etik och mening.

Palliativ vård handlar inte enbart om livets slut, eller om medicinering – vi behöver också en etisk plattform, ett gott förhållningssätt och en förmåga att samtala. Självklart kommer också tillblivelsen och utvecklingen av **Mellannorrlands Hospice** att få sin plats i framställningen.

Matthias Brian är specialistläkare i allmänmedicin och palliativ medicin och har tagit initiativet till skapandet av **Mellannorrlands Hospice**. Redan under 80-talet väcktes hans intresse för vården av människor som befinner sig i livets slutskede, och palliativ vård har tagit över allt mer av arbetet – från att ha varit med att starta och jobba inom ASIH (Avancerad Sjukvård i Hemmet), över att arbeta som överläkare med ansvar för den palliativa vården på onkologkliniken vid Sundsvalls sjukhus och på Linnéaenheten i Norrköping, till att planera, starta och driva Mellannorrlands Hospice.

Numera försöker han att njuta av livet som pensionär. Fortfarande är Matthias Brian dock mycket engagerad i Mellannorrlands Hospice som ordförande i Insamlingsstiftelsen, men också med utbildningar i palliativ vård till sjukvårdspersonal och att föra ut budskapet till allmänheten.

Tid och plats:	Torsdag 16 februari kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Matthias Brian
Ansvarig hos SUS	Katrin Pähn, 070-673 78 79
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 15 februari

21 februari (tisdag) MusikQuiz

Musikquiz

Tomas Håkki Eriksson är en hängiven glesbygdsentreprenör, föreläsare och konstnär, verksam i Fränsta. Tomas är också ansvarig för Konstlinjen på Ålsta Folkhögskola. Han tillverkar hårvax till försäljning samt trycker T-shirts med egna motiv. Hans varumärke Håkki fick han i Norge tillsammans med några vänner.

Tomas tar oss tillbaks till vinylskivan och musiken spretar åt alla håll. Det är ofta lika mycket allmänbildning som kunskap inom musiken som leder fram till önskat resultat.

Tomas ställer en hel del kluriga frågor i anslutning till den musik han presenterar.

Tid och plats:	Tisdag 21 februari kl. 14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Tomas Håkki Eriksson
Ansvarig hos SUS	Britt-Marie Beijron, 070-661 16 56
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 20 februari

22 februari (onsdag) Litteraturseminarium 2

Fjodor Dostojevskijs Anteckningar från ett källarhål (Sven Anders Johansson)

”Jag är en sjuk människa.” Få romaner har en så anslående början som Fjodor Dostojevskijs *Anteckningar från ett källarhål*. Och som om detta inte räckte fortsätter han med att precisera eller fördjupa denna diagnos: ”Jag är en ond människa. En frånstötande människa.” Men är han sjuk och ond på grund av ensamheten? Storstadslivet? Kapitalismen? Sin egen psykologi? Men små ljuspunkter finns trots allt – en kärlekshistoria inte minst. Ja, vilken läsare kan inte i något litet avseende känna igen sig i denna klassiker, ett och ett halvt sekel efter att den skrevs?

Sven Anders Johansson är professor i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet i Sundsvall. Hans senaste bok *Litteraturens slut* utkom 2021. Han medverkar även sporadiskt på Aftonbladets kultursida.

Tid och plats	Onsdag 22 februari kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Sven Anders Johansson
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40, Britt-Marie Beijron, 070-661 16 56
Avgift:	120 kronor inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 21 februari

23 februari (torsdag) Företagspresentation

Renewcell – Vi gör modeindustrin cirkulär!

Resan startade 2012 när två forskare på KTH i Stockholm började göra experiment för att återvinna bomullsfiber med samma teknik som pappersfiber. Bomullsfibrerna spinns sedan till ny tråd och nya kläder skapas av återvunnen bomullstextil.

Följ med oss på Renewcells resa i Sundsvall som startade i början av 2022 med etablering på Ortvikens industriplats. Varför blev just Sundsvall platsen för världens första, och än så länge enda anläggning för textilåtervinning? Vi kommer att redogöra varför.

Kläder som skadar världen är ett stort problem idag. Där verkar vi på Renewcell genom att återskapa uttjänt textil till nya kläder - en klimatsmart lösning.

Vår affärsidé och vision är: Att göra modeindustrin cirkulär!

Presentatörer är Susanna Aspman, Controller/IT-projektledare och Josefin Stenskog, HR-chef.

Tid och plats:	Torsdag 23 februari kl. 14.00 - 15.30 på Bio Drakstaden, sal 5
Presentatörer:	Susanna Aspman och Josefin Stenskog från Renewcell
Ansvarig hos SUS:	Per Dahlqvist, 070-585 39 29
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 22 februari

28 februari (tisdag) Föreläsning

Väluppfostade kvinnor skriver sällan historia

Hana Al-Khamri berättar om sin bok med ovanstående titel.

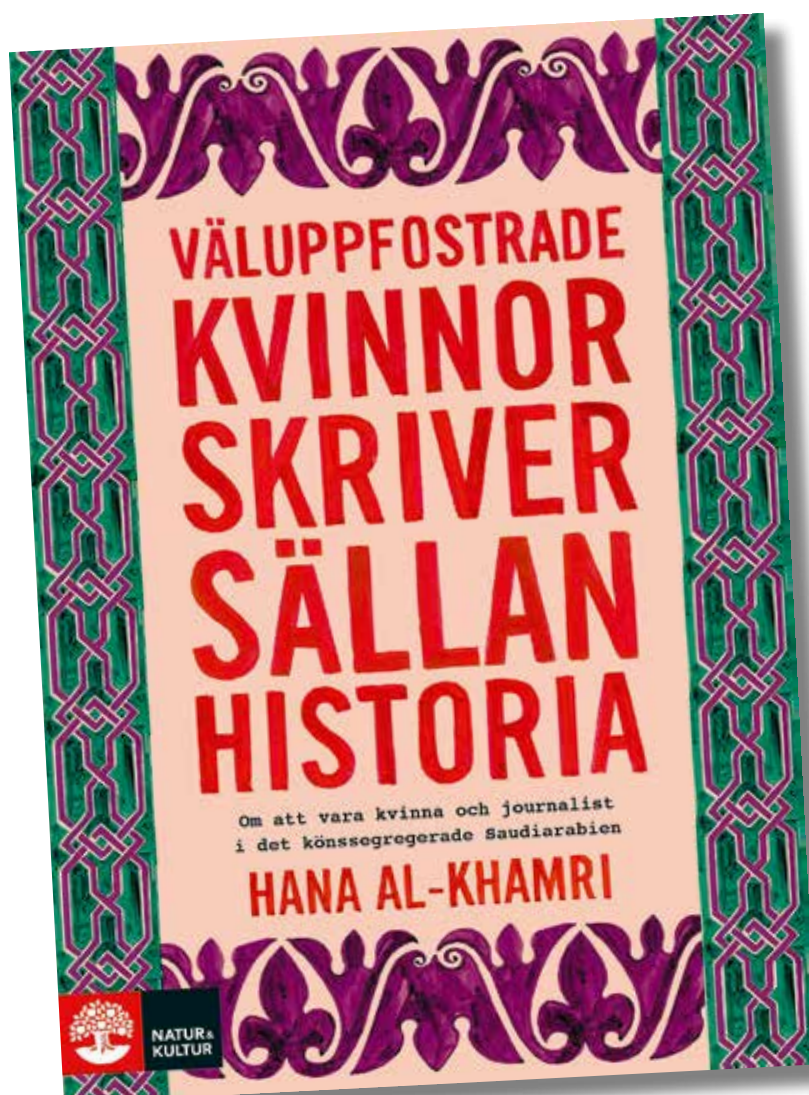
Den skrivande kvinnan har genom historien, oavsett hemvist, mött utmaningar som provocerat på grund av kön. Från Saudiarabien till Sverige har skrivande kvinnor ansetts oanständiga, tvingats skriva under pseudonym eller berövats rätten att uttrycka sig.

Hana Al-Khamri är uppväxt i Saudiarabien och inledde sin journalistiska bana på en tidningsredaktion med könssegregerade lokaler i staden Jeddah, där hon arbetade i fem år. Sedan 2011 bor hon i Sverige och är verksam som frilansskribent.

Med utgångspunkt i sina personliga erfarenheter debuterade hon som författare hösten 2021 med en bok om de saudiska kvinnor som vågar trotsa samhällets strukturer för att arbeta med journalistik.

Tid och plats:	Tisdag 28 februari kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Hana Al-Khamri
Ansvarig hos SUS	Ingrid Wallin, 070-306 16 11
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 27 februari

1 mars (onsdag) Festkväll i Spegelsalen

Festkväll med Jacke, Klas och Per-Åke

Välkommen till Senioruniversitetets festkväll med mat och underhållning i Stadshuset, Spegelsalen.

Trion Jacke Sjödin, Klas Norberg och Per-Åke Stockberg bjöd på en bejublad show i Tonhallen när vi firade 25 år och nu är de tillbaka igen för en ny efterlängtd föreställning.

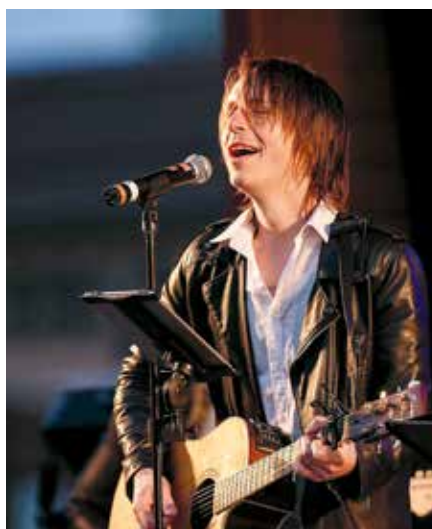
Jacke Sjödin har många strängar på sin lyra som komiker och kåsör och hans sångtexter har upphöjt rimmandet till en alldeles egen konstform. Under pandemin skrev han 44 coronalåtar och producerade 24 livesändningar från sitt eget pannrum med artister som Helen Sjöholm, Rongedals och Viktoria Tolstoj med flera sjungande vid bergvärmepumpen. I höstas gick hans kritikerrosade föreställning Show Show för fulla hus i Uppsala. Där deltog också Klas Norberg och Per-Åke Stockberg.

Klas Norberg från Nora i Ångermanland är en mycket efterfrågad, omtyckt, välutbildad och ytterst kompetent musikalisk glädjespridare. Han plockar gärna fram det helt oväntade under sina variationsrika framträdanden och sjunger allt från rock till opera.

Per-Åke Stockberg är en frilansande musiker från Kramfors som genom åren deltagit i många projekt, inte minst med Klas Norberg. Han är en briljant pianist och saxofonist och kapellmästare i populära Holmstens Trio, som också medverkade i Jackes Show Show på Reginateatern i Uppsala.

Duon Klas och Per-Åke bjöd förra året SUS medlemmar på en synnerligen uppskattad eftermiddagsföreställning på ett fullsatt E Street.

En festlig middag och en show full av upptåg, glad musik och skratt kostar för SUS medlemmar endast 300 kronor.

Tid och plats:	Onsdag 1 mars kl.18:00-21:00 i Stadshuset, spegelsalen
Underhållare:	Jacke Sjödin, Klas Norberg och Per-Åke Stockberg
Ansvarig hos SUS:	Björn Barkå, 070-319 23 05
Avgift:	300 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 28 februari

7 mars (tisdag) Föreläsning

Vad gjorde kvinnorna när männen skrev historia?

Sveriges historia var länge männens historia. I skolans historieböcker har vi alla läst om de tappra män som krigade för kung och fosterland. Men vad gjorde kvinnorna? Det har alltid funnits ungefär lika många kvinnor som män, ändå har kvinnorna ofta osynliggjorts i historieb beskrivningen.

Gunnela Björk berättar för oss vad den andra halvan av Sveriges befolkning gjorde när männen skrev historia, – ”kvinnorörelsen” i ett historiskt perspektiv. Hur har vägen sett ut till det relativt jämställda samhälle vi har idag? Rösträttskampen i början av 1900-talet känner vi till, men vad hände före och efter?

Gunnela Björk är docent i historia och författare till flera biografier om bland andra Margaret Thatcher, Kata Dalström och makarna Nils och Karin Adamsson.

Tid och plats:	Tisdag 7 mars kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Gunnela Björk
Ansvarig hos SUS:	Marianne Mattsson, 070-373 14 43
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 6 mars

15 mars (onsdag) Litteraturseminarium 3

Mary Shelleys Frankenstein eller den moderne Prometheus (Anna-Karin Jonasson)

Frankenstein (1818) har kallats den första moderna science fiction-romanen. Människan har ännu inte lyckats skapa liv av död materia, som Victor Frankenstein, men den vetenskapliga utvecklingen inom teknik och medicin (exempelvis i form av artificiell intelligens, självstyrande farkoster, genmanipulation, provrörsbefruktning med mera) har snabbt förändrat tillvaron för människan. Vi har, på sätt och vis, tagit steget in i en science fiction-värld. Har Shelleys roman något att säga dagens läsare om människans och forskarvärldens ansvar?

Anna-Karin Jonasson är universitetsadjunkt i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet och disputerade 2022 på avhandlingen *Gränskronotopen och upplösningen av formens värld – en studie av gränstematiken i Kerstin Ekmans trilogi Vargskinnet* (1999–2003).

Tid och plats	Onsdag 15 mars kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Anna-Karin Jonasson
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40, Britt-Marie Beijron, 070-661 16 56
Avgift:	120 kronor inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 14 mars

16 mars (torsdag) **Föreläsning**

Staten, samerna och regionens bönder – ett politiskt drama under 1700-talet som ledde till sockenlappssystemet

Början av 1700-talet innebar en rad kungliga förordningar att samerna i mellersta Sverige, från Mälardalen och norrut, skulle tvångsflyttas upp till fjällen i Västerbotten. Ett av skälen till detta var att myndigheterna ogillade att nomadiserande folkgrupper levde och rörde sig utanför deras kontroll.

Allt talar dock för att samerna funnits i Mellansverige åtminstone sedan mitten av 1600-talet och levt sida vid sida med bondebefolkningen. I det nyss avslutade projektet, "Det delade landet" har undersökningar i historia kunnat visa hur landshövdingarna i regionen agerade i relation till kungen och riksrådet i Stockholm, vilka påverkades av viljestarka samer och bönder att komma fram till alternativa lösningar, vilket så småningom ledde fram till det system som innebär att sockenlappar anställdes, framför allt i Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län.

Sven Olofsson, disputerad historiker, har sin arbetsplats vid Mittuniversitetet med forskning och undervisning. Det aktuella forskningsområde som han nu vill dela med sig av, rör framväxten av sockenlappsinstitutionen i det sydsamiska området.

Sven har besökt oss i SUS med uppskattade föreläsningar vid två tidigare tillfällen, dels om kyrkoorgelns plats i bondesamhället, dels om den svenska kopparindustrin under 1700-talet.

Tid och plats:	Torsdag 16 mars kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Sven Olofsson
Ansvarig hos SUS	Katrin Pähn, 070-673 78 79
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 15 mars

23 mars (torsdag) Föreläsning

Rysslands överfall mot Ukraina – Sorgen över ett omöjligt krig

En personlig betraktelse av **Malcolm Dixelius** över hur det kunde bli krig mellan två grannländer som har så mycket mer gemensamt än bara historia och kultur. Några tankar om den krångliga väg som till slut måste leda fram till fred.

Malcolm tar er med till den tid då Kiev var slaviska världens huvudort och en given hållplats för Vikingar på vägen till Konstantinopel. Om Tsartidens erövringar fram till den sköra obalans som uppstod mellan ett sargat Ryssland och ett nymornat Ukraina efter supermakten Sovjetunionens sammanbrott. Hur kom det sig att Ukrainas val att närma sig EU och Västeuropa 2014 väckte sådan ovilja i Moskva att det till slut ledde till oförsonligt hat och ett anfallskrig, vars slut är svårt att skönja.

Journalisten och dokumentärfilmaren **Malcolm Dixelius** är uppvuxen i Sundsvall och började sin karriär på Mitt-nytt 1973. Under 70-, 80- och 90-talen var han korrespondent för Sveriges Radio och Sveriges Television i sammanlagt nästan tio år. Från 1993 är Malcolm huvudsakligen verksam som dokumentärfilmare. Han har gjort prisbelönta filmer som Rysk Maffia (1994), CCCP Hockey (2004) och Frihetens bittra smak, en film om Anna Politkovskaja (2011).

Malcolm har också producerat några av Sveriges mest älskade dokumentärfilmer, Hästmannen (2007), Kokvinnorna (2011) och Hästmannen-sista striden (2014). 2014 grundade Malcolm ett nätverk av dokumentärfilmare i Ukraina, Belarus, Moldavien, Georgien, Armenien och Azerbajdzjan. Han har även skrivit böcker om maffian i Ryssland och varit flitigt anlitad som föreläsare och ciceron i Europa.

Tid och plats:	Torsdag 23 mars kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Malcom Dixelius
Ansvarig hos SUS	Björn Barkå, 070-319 23 05
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 22 mars

Lokaler

Vi disponerar följande lokaler,
som alla ligger centralt i Sundsvall

Stadshuset	Stora torget
Kulturmagasinet	Packhusgatan 4
Kyrkans Hus	Floragatan 4
Bio Drakstaden	Esplanaden 29
Quality Hotel	Esplanaden 29
Restaurang E-Street	Esplanaden 14
Konsertteatern	Köpmangatan 9
SUS kontor	Thulegatan 24

På Thulegatan 24 hyr vi ett mindre kontor
Senioruniversitetet i Sundsvall
Thulegatan 24
852 36 SUNDSVALL

28 mars (tisdag) Föreläsning

Sjöfartsstaden Sundsvall

Sjöfart har alltid varit en viktig del av Sundsvalls industrihistoria. En verksamhet som kom att blomstra i och med uppförandet av ångsågarna i mitten av 1800-talet. Men även tidigare anlades skeppsvarv här i distriktet. En del stora, som till exempel Svartvik och Wifsta Varf.

Tidvis byggdes det stora segelfartyg här i distriktet och många gånger slog man rekord "som störst i Sverige".

Framhållas kan att Sveriges största råsegelfartyg i trä är byggt på Framnäs varv i Timrå.

När segelfartygen vid sekelskiftet 1900 minskade i antal ersattes de av ånglastfartyg. För Sundsvalls del blev den historien ganska kortvarig.

Det mindre tonnaget i lokaltrafik var dock omfattande. Passagerarbåtar och bogserbåtar var en vanlig syn i distriktet. Varje sågverk hade ett par bogserbåtar.

Idag går nästan all trafik till och från Tunadal. Sundsvalls hamn ser ganska öde ut.

Tore Olsson har varit aktiv i Medelpads Sjöhistoriska Förening i ett 40-tal år och är idag redaktör för föreningens tidning "Lubrikatorn".

Tid och plats:	Tisdag 28 mars kl.14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Tore Olsson
Ansvarig hos SUS:	Marianne Mattsson, 070-373 14 43
Avgift:	110 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 27 mars

13 april (torsdag) Föreläsning

Sundsvalls tillblivelse

Sundsvalls födelsedatum är omtvistat. Genom åren har årtalet 1621 varit förhärskande och stadens födelsedag har firats vart femtionde och ethundra år utifrån detta årtal ända sedan 1800-talet.

Så var det också på gång förra året, år 2021. Då skulle stadens 400-årsjubileum firas med dunder och brak. Så blev det inte som ni vet. Pandemin kom i vägen och firandet fick skjutas på framtiden.

Nu planeras för ett genomförande av firandet år 2024 istället. Med all rätt faktiskt! Sundsvalls egentliga födelse är året 1624 eftersom det var först då som kungen själv, Gustav II Adolf, skrev det stadsprivilegiebrev som gjorde att staden började byggas i praktiken.

Det som varit fel så länge blev rätt av en slump. Så kan det gå!

Lokalhistorikern **Bent Fridholm** kommer att berätta i ord och bild om vår stads födelse blandat med känt och okänt, myt och sanning. En spännande resa i då- och nutid.

Tid och plats:	Torsdag 13 april kl.14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Bent Fridholm
Ansvarig hos SUS:	Bent Fridholm, 072-526 51 00
Avgift:	110 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 12 april

20 april (torsdag) Föreläsning

Zooma ut - skogar och skogsbruk, liv på jorden "glokalt"!

OM vi zoomar ut! – Sveriges landyta består till ca 70% av skog, knappt en procent av världens skogar. Vi i Sverige, på kanten av "Taigan", världens största landekosystem är starkt präglade av ett liv med skogar som bidragit till att ta oss ur fattigdom till välfärd.

Jan Hedberg är skogsmästare, sjuksköterska, skogsägare som driver temaresor kring "Skog, natur och kultur" sedan 2001. Jan har tillsammans med resenärer besökt ett 30-tal länder i 6 världsdelar. Föreläsningen ger personliga glimtar o reflektioner kring skog, skogsbruk, befolkning, klimatpåverkan och utvecklingen i världen. Erfarenheter från besök i skogar, på skogsföretag, hos privata skogsägare, fattiga byar, rika städer, spår av klimatförändringar mm.

Vi måste "zooma ut" för att se saker i större sammanhang. Välkommen till en kort "glokal" jordenrundresa med globala och lokala inslag med riktning in i framtiden...

Tid och plats:	Torsdag 20 april kl.14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Jan Hedberg
Ansvarig hos SUS:	Ann Ahlenius, 073-067 88 43
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 19 april

25 april (tisdag) Föreläsning

En mazarin och en Champis med två sugrör, tack!

Om fikahistoria, kafferep och annat smått och gott.

Att fika tillsammans ger glädje, kraft och gemenskap. Hur länge har vi egentligen fikat i Sverige? Hur, var och när dyker caféer, kaffe, småkakor, läsk och gräddiga bakverk upp i historien?

Var hängde fikasugna Sundsvallsbor under 1900-talet?

Ulrika Stenbäck, intendent på Sundsvalls museum Norra Berget, berättar om fikatraditioner och visar bilder från många av de caféer som funnits i Sundsvall.

Vi samlas i Danslogen, intill lekparken, på Norra Berget. Servering av kaffe och småkakor!

Tid och plats	Tisdag 25 april kl.14:00-16:00 på Danslogen, Norra Berget
Föreläsare:	Ulrika Stenbäck
Ansvarig hos SUS:	Marianne Mattsson, 070-373 14 43
Avgift:	110 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 24 april

Denna föreläsning ersätter föreläsningen den 18 oktober som ställdes in på grund av sjukdom

4 maj (torsdag) Föreläsning

Edith Piaf i ord och ton

En timmes resa som tar sin början i första världskrigets Paris med historien om Edith Piafs gripande levnadsöde, varvad med de mest älskade sångerna som t ex La Vie en Rose och Milord. Sångerna framförs dels på franska och några också i Annika Östmans egna översättningar från franska.

Manus: Annika Östman och Ulla Lundqvist.

Annika Östman är född och uppväxt i Ramvik, Ångermanland och har arbetat som sångerska både i Sverige och utomlands.

Hon är mest känd som tolkerska av den franska sångerskan Edith Piaf, men också som sångerska i trion The Cherrytops samt i olika typer av jazzkonstellationer men även inom visa, pop och klassisk musik. Utbildad 2 år på Operastudion i Härnösand.

Jobbar vid sidan av musiken som regional projektledare på Technichus i Härnösand.

Tid och plats:	Torsdag 4 maj kl.14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Annika Östman
Ansvarig hos SUS:	Marianne Mattsson, 070-373 14 43
Avgift:	110 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 3 maj

9 maj (tisdag) Föreläsning

Har vi något gemensamt med greve Dracula?

Följ med på en djupdykning i vårt inre. Ett utforskande av blodets uppbyggnad, dess betydelse och historik. Människans syn på blodet ur olika aspekter, kulturellt och religiöst.

Men vad händer om blodets uppbyggnad förändras? Vilka är våra vanligaste blodsjukdomar? Vi bekantar oss med dessa för att därefter ledas in på de mer avancerade blodsjukdomarna. Blodcancer - vad är det och hur behandlas det?

Avslutningsvis en berättelse från dåtid till nutid om en väg till långtidsöverlevnad och bot genom stamcellstransplantation. En inblick i patientens upplevelse genom behandlingsperioden.

Föreläsare är Anncarin Svanberg som har mångårig erfarenhet av hematologi och patientvård. Anställd på Avdelningen för Blod och tumörsjukdomar på Akademiska sjukhuset i Uppsala sedan 1995. Anncarin har arbetat som vårdbiträde, undersköterska och sjuksköterska. Intresset för forskning väcktes i samband med arbetet på Hematologen i Uppsala där specialistvård för blodcancerpatienter bedrivs. Lidandet i samband med cytostatikabehandling är många gånger mycket stort och vikten av att förebygga detta blev ingången i Anncarins forskning. Forskningen ledde till en medicine doktorsexamen hösten 2012. Anncarin har också bedrivit undervisning på Uppsala Universitet och vid Högskolan Dalarna, och hon handleder doktorander, framtidens forskare.

Tid och plats:	Tisdag 9 maj kl. 14.00 - 15.30 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Medicine doktor och forskare Anncarin Svanberg
Ansvarig hos SUS:	Per Dahlqvist, 070-585 39 29
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 8 maj

16 maj (tisdag) Föreläsning

FN:s vapeninspektör i Saddams Irak och Assads Syrien

Åke Sellström har som FN:s vapeninspektör jagat kemiska och biologiska vapen i Irak och kemiska vapen i Syrien. Båda nationerna hade program för massförstörelsevapen och ville framställa strategiska vapen för att hävda sig mot Israels kärnvapen. De hade därför program för produktion av kärn- och kemvapen. Irak hade dessutom program för tillverkning av biologiska vapen.

Åke Sellström är docent vid Umeå universitet och vapeninspektör för FN. Disputerade 1975 i kemi vid Göteborgs universitet, anställdes vid FOA 1980 för att forska på kemiska vapens effekter på vårt nervsystem och har bidragit till utvecklandet av nya medicinska motmedel. Han har forskat om kemiska stridsmedel och varit drivande till skapandet av forskningsverksamheten CBRNE-center (Centrum för säkerhets- och sårbarhetsforskning) vid Umeå universitet.

Under 90-talet fick han FN-uppdrag i Irak att som vapeninspektör avrusta landet från massförstörelsevapen. Som nybliven pensionär kallades han 2013 på nytt in i FN-tjänst, då i Syrien.

Tid och plats:	Tisdag 16 maj kl. 14:00-16:00 på Bio Drakstaden, sal 5
Föreläsare:	Åke Sellström
Ansvarig hos SUS	Göran Wallin, 070-395 23 76
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 15 maj

24 maj (onsdag) Guidad vandring

Blomstervandring på vackra Mjösunds kyrkogårdsträdgård

Välkommen till blomstervandring på Mjösunds begravningsplats, flerfaldigt prisbelönad, även av EU, och en av Sveriges vackraste.

Vi vandrar genom begravningsplatsens park under ledning av **Kenneth Ruda**, tidigare ansvarig för parken, nu pensionerad.

Datum och tid:	Onsdag 24 maj kl. 14:00 - ca: 15:45
Guide:	Kenneth Ruda
Ansvarig hos SUS:	Per Dahlqvist, 070-585 39 29
Avgift:	120 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 23 maj

Väganvisning:

Kör mot Njurunda, kör genom Njurunda centrum och följ trafikskyltning mot bad/camping Bergafjärden Efter en kortare körning ta av vid skylt Mjösunds begravningsplats, parkera vid infarten till begravningsplatsen, där vi också samlas.

Styrelsen

Vald vid årsmötet 2022

Ordförande
Paul Alsén
070-621 39 22
sus@ollealsen.se

Vice ordf./Medlemsansvarig
Bengt Alberg
070-347 77 81
bengt.alberg@gmail.com

Sekreterare
Kurt Johansson
070-340 97 00
kurthjohansson39@gmail.com

Kassör
Mats Löjdahl
070-330 58 58
mats.lojdahl@telia.com

Programansvarig
Britt-Marie Beijron
070-661 16 56
brittmarie.beijron@gmail.com

Programansvarig
Bent Fridholm
072-526 51 00
bent@fridholm.st

Programansvarig
Per Dahlqvist
070-585 39 29
per@dahlqvist.cc

Programansvarig
Ann Ahlenius
073-067 88 43
ab.ahlenius@gmail.com

Programansvarig
Katrin Pähn
070-673 78 79
katrin@pahn.se

Programansvarig
Marianne Mattsson
070-373 14 43
mariannemattsson@hotmail.com

Programansvarig
Ingrid Bergman
072-734 44 63
i.bergman28.6@gmail.com

Programansvarig
Ingrid Wallin
070-306 16 11
goraningrid@hotmail.com

Programansvarig
Björn Barkå
070-319 23 05
bjorn.barka@gmail.com

Programansvarig
Göran Wallin
070-395 23 76
gor26wal@outlook.com

B FÖRENINGSBREV

Avsändare:

Senioruniversitetet Sundsvall

Thulegatan 24

852 36 Sundsvall

Sverige

Porto betalt
Port Payé